Ч. 51 Середа 5 (17) марта 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

З руху виборчого.

Нині відбувають ся вибори з куриї громад сільских (четвертої) і викликують не менше заціквлене, як вибори з пятої куриї. Здає ся, що і при сих виборах борба буде не менше завзята. Зачувати бодай, що аґітация веде ся дуже сильна і против деяких кандидатів єсть сильна опозиция.

Подавши спис кандидатів краєвого рускорого комітету, подаємо тепер спис польских кандидатів, і так: 1) Округ Сянік-Березів-Ліско, Иос. Віктор (канд. польск. центр. комітету), Алекс. Пех, (партия людова); — 2) Перемишль Добромиль-Мостиска Павло Тишковский (канд. польск. центр. комітету); — 3) Ярослав-Чесанів Себаст. Сяра (польск. центр. коміт.), Роберт Цена (Стояловець); — 4) Самбір-Старемісто-Турка-Рудки (Поляки будуть підпирати кандидатуру Русина п. Каратницкого); — 5) Стрий-Жидачів-Дрогобич (польского кандидата нема, борба буде вести ся межи Русинами дром Олесницким і п. Охримовичем); — 6) Калуш-Долина-Бібрка староста Едм. Навроцкий (польск. центр. коміт.); — 7) Львів-Городок-Яворів Теоф. Мерунович (польск. центр. коміт.); — 8) Жовків-Сокаль-Рава (Поляки не ставлять нікого, борба буде вести ся межи дром Королем а п. Вахнянином); — 9) Броди-Камінка (борба межи Русинами дром Андр. Могильницким а п. Барвінським); — 10) Золочів-Перемишляни (борба межи Русинами о. Танячкевичем а о. Дуткевичем з Цішок); — 11) Бережани-Підгайці-Рогатин, Ів. Валевский (польск. центр. коміт.); — 12) Коломия-Косів-Снятин (польский кандидат незвістний; говорять, що рад. Товарницкий із Снятина); — 13) Станіслав-Богородчани-Надвірна (борба межи Русинами о. Мандичевским а п. Романчуком); — 14) Заліщики-Борщів-Городенка Тадей Чарковский-Голієвский (польск. центр. коміт.); — 15) Бучач-Чортків Корн. Городиский (польск. централь. коміт.); — 16) Теребовля-Гуситин др. Ольпиньский (польск. центр. коміт.); — 17) Тернопіль-Збараж-Скалат, ґр. Лев Пініньский; — 18) Краків-Віличка-Хшанів др. Ґулькевич (польск. центр. коміт.), Вуйцік (людовець), Давеляк стояловець); — 19) Бяла-Живець Крамарчик (польск. центр. коміт.), Борґель (людовець), Лабуда (стояловець); — 20) Вадовиці-Мислениці др. Клякурка (польск. центр коміт.), Сьреднявский (людовець), Кс. Шпондер (стояловець); 21) Нов. Савч-Лиманова-Нов. Торг Грибів, Ів. Поточек (польск. центр. коміт.) і селянин стояловець); — 22) Бохня-Бжеско, кс. Мазуркевич (польск. центр. коміт.), Бардель (людовець), Слюсарек (стояловець); — 23) Тарнів-Пільзно Домброва, Плазиньский, Бойко (людовець), Бартник (стояловець); 24) Ропчиці-Мілець-Тарнобжеґ, Долянський (польск. центр. коміт.), Кремпа (людовець); — 25) Ряшів-Кольбушева, адвок. Гольцер (польск. центр. коміт.), Шаєр (стояловець); — 26) Ланцут-Нисько, ґр. Гомпеш (польск. центр. коміт.) і кандидат людовий; — 27) Ясло-Горлиці-Коросно, Мецґер (польск. центр. коміт.) і кандидат людовий.

П. Тит. Заячківский, радник суду в Коломиї, заявляє в „Ділі“, що при теперішних виборах до Ради державної не кандидує.

Др. Р. Яросевич заявляє в Gaz. Narod., що він не зголошував своєї кандидатури до польского комітету і взагалї не зголошував єї до нїякого польского або руского, крім до „центрального комітету руско-української партиї радикальної“. Коли „польский людовий комітет“ підпирав єго кандидатуру, то робив се мабуть з власної волї, длятого, що знає єго переконаня і єго дотеперішну діяльність серед народу.

З Тернополя доносять до Przegląd-у, що о. Мироновича і прочих арештованих селян з Березовиці великої випущено на волю на внесенє суди слїдчого і за згодою прокураториї державної та по зложеню приреченя, що нїгде не буде видаляти ся і ставить ся на кожде завізване суду.

Давидів виглядає тепер як малий табор воєнний. Там стоїть тепер залогою цїла компанія піхоти і 50 гузарів під командою 8 официрів. В Толшові знов стоїть 50 мужа піхоти і 3 официрів. Специяльним комісарем для удержаня порядку в Давидові і околици іменований п. Вячеслав Єловицкий. Крім того урядує там комісия слїдча зложена з радника суду краєвого п. Гайдерера і прокуратора Середовского. Доси арештовано звиш 50 селян і відставлено до Львова. Вчера приведено знову під ескортою 12 селян а то дало знову причину до непокоїв в місті і збіговиска. Войско і поліция переходили улицями, а склепи майже всї на головнїйших улицях були позамикані. Місто робило враженє, як би підчас малої революциї. Сильні віддїли войска і патрулї поліцийні удержували порядок аж до пізна в ночи. Нинї відбувають ся вибори з львівского округа громад сільских а для удержаня порядку стоїть також войско недалеко від льокалю виборчого.

---

35)

Послїдний з Могіканів.

(Повість Джемса Фенїмора Купера).

(Дальше)

Глава двайцятьшеста.

Здвиг народа розступив ся, щоби перепустити Ункаса, і люди не могли надивувати ся скінчено красній мужескій поставі молодого Могікана, єго гордій повазї та тому спокоєви, з яким він виглядав своєї судьби.

— Якою мовою говорить плїнник? — спитав праотець не розкриваючи очий.

— Мовою своїх батьків, мовою Деляварів.

На то несподїване заявлене роздав ся голосний крик, а Таменунд повів рукою по своїх очах і відозвав ся:

— Делявар! — Я жив досить довго, щоби видїти, як Лєнапів прогнали від їх огнища і як они розбрили ся мов череда овець по горах Ірокезів. Я видїв, як топір чужинців підтинав наші дерева; видїв, що лїсні зьвірята і воздушні птицї жиють у віґвамах людий, але нїколи я доси того не видїв, щоби якийсь Делявар був так підлий і закрадав ся як та вкраплена гадина до табору свого народу!

— Сьпіваючі птицї отворили свої дзюби — відповів Ункас своїм мельодийним голосом — і Таменунд чув їх пісню.

Мудрець нахилив свою голову, як би хотїв слухати голосу якоїсь мельодиї, що звучала попри него.

— Чи то Таменундови снить ся? — відозвав ся він. — Що за голос доходить до єго уха? Не вже-ж зими минули ся? Чи має для Лєнапів настати знову лїто?

По сих дивних словах дїдуся настала глубока тишина, бо здавало ся, як би сам Таменунд не знав, що з ним дїє ся. По хвили він опамятав ся знову і відозвав ся.

— Деляваре, ти негідний свого племени. Борець, що покидає свій нарід, коли той в нещастю, єсть подвійним зрадником. Закон Манїтта єсть справедливий; дїти, плїнник до вас належить, зробіть з ним так, як велить право.

Лице Ункасови анї на волос не змінило ся, анї один мязок в нїм не задрожав, коли докола него понїс ся крик мести, як би сотки тисяч чортів підняло. Один з начальників оповістив, що Ункас засуджений на огневі муки, а товпа стала відтак живо порати ся, так, що Соколине Око став вже з обавою оглядати ся, а Кора кинула ся знову благаючи Таменундови до нїг, підчас коли Гевард надармо сіпав ся, щоби розірвати ужевки, котрими був звязаний.

Лиш сам Ункас був веселий і спокійний. Він дивив ся сьміло на ті приготовленя, які роблено, а коли єго кати прийшли по него, приняв їх з як найбільшим спокоєм і повагою. Один з тих нелюдских катів здер з него одним брутальним сіпненем мисливску полотнянку та почав викрикувати з радости і вже брав ся вести єго до паля, на котрім мали єго мучити. Але в тій самій хвили, коли здавало ся, що він вже позбув ся всякого людского чувства, витріщив очи так, як би они мали єму вилїзти, роззявив рот і він підняв руку та показав на груди плїнника.

Єго товариші здивовані прибігли до него і всїх очи як би якимсь чародїйством вдивили ся на образ малої черепахи, що була витетована синьою краскою на грудех плїнника.

Через хвилю вдоволяв ся Ункас сим тріумфом, а відтак дав товпі знак, щоби відступила ся, виступив з повагою короля наперед і промовив:

— Мужі Ленні Лєнапів! Мій рід держить землю! Ваше слабе племя спочиває на менї. Який огонь запалений Деляварами міг би спалити дитину моїх батьків? Кров з такого роду угасила би вашу поломінь! Мій рід єсть праотцем народу!

— Хто-ж ти? — спитав Таменунд.

— Ункас, син Чінґачґука, син великої Унаміс (черепахи)!

— Таменундови прийшла послїдна година! — сказав на то мудрець. — Прецї раз настає день по ночи! Дякую тобі, Манїтто, що знайшов ся Ункас, дитя Ункаса! А очи вмираючого орла можуть ще видїти сходяче сонце!

Коли відтак добре оглянув молодого Могікана, говорив дальше:

Новинки.

Львів дня 16-го марта 1897.

— Затверджене виборів. Є. Вел. Цісар затвердив вибори: ґр. Кароля Дідушицкого, посла соймового і посесора в Сіхові, на презеса, а Адама Онишкевича, властителя більшої посїлости в Лисятичах на заступника презеса ради повітової в Стрию; Ник. Торосевича, властителя Путятинець, на презеса, а Ізид. Ковалевского, почтмайстра в Рогатинї на заступника презеса ради повітової в Рогатинї; вкінци вибір посла соймового і властителя більшої посїлости Меч. Урбаньского в Гачеві, на презеса, а лат. пароха о. Ів. Самоцкого в Ясеници на заступника презеса ради повітової в Березові.

— Іменованя. Міністерство торговлї іменувало почтових асистентів: Ів. Мощиньского, Мих. Мединьского і дра Мих. Кравчика концептовими практикантами ц. к. Дирекциї почт і телеграфів у Львові.

— З перемискої епархії. Презенти одержали оо.: Андрій Децко на Чуків, Мих. Добряньский на Ясеницю замкову, Сав. Кмицикевич на Боберку коло Турки і Лев Бірецкий на Прелуки.

— Уличні забуреня. В недїлю вечером і вчера в полудне збирали ся у Львові по улицях: Батория, Паньскій і Зеленій товпи людий, понайбільше нелїтних хлопців, аби видїти, як будуть вести увязнених в Давидові селян до тутешного суду. В недїлю не дїждали ся транспорту, бо прийшов аж пізно в ночи і тому товпа кинула ся на вікна при згаданих улицях та повибивала дуже богато шиб. Полїция, а відтак войско, завели скоро лад і около 12-ої години в ночи було в містї спокійно. Вчера в полудне поповили ся збіговища, але не прибрали більших розмірів і вечером запанував цїлковитий спокій. Улицями переходили сильні патрулї войска і полїциї.

— Самоубийство. З Кракова доносять, що там застрілив ся Казимир Лянґе, звістний польский економіст, урядник краківского товариства обезпечень. Причиною самоубийства була недуга ума.

— Нещасливі пригоди. В Гаврилівцях 58-лїтний зарібник Іфтемій Трепіга, упивши ся, підрізав собі небезпечно горло бритвою. — У Пінкаса Ґербера в Німецких Бадівцях слуга розпалювала огонь в кухни в той спосіб, що зіллята тріски нафтою. Притїм запалила ся нафта у фляшцї, розілляла ся по слузї, попарила єї тяжко — і она померла до пятьох годин. — В Бабинї якісь з німецка одягнені розбійники влізли через дах до господаря Василя Губиньского, звязали его і жінку, і забрали 214 зр. готовими грішми. Розбійників було здає ся пять. Арештовано підозріного гаєвого і одного волоцюгу з Прилипча. — У Великім Кучурові дитина Григория Приказки перевернула лямпу, попарила ся притїм і померла. — В Шубранци дїти Василя Литовского підпалили із збитків солому в хатї, причім самі попарили ся. Одна дитина померла від того. — В Кучурові великім господар Іван Купка упав з оборога па кіл, і розбив собі голову на смерть.

— Обманьства повиставові. Публична опінїя Угорщини сильно обурена скандалом, що стоїть в звязку з торічною ювилейною виставою в Пештї. Віденьскі часописи описують се так: Ґрупа европейских капіталїстів з Берлина і Відня відкупила за 1,400.000 зр. вступні білети на виставу, але інтерес пішов так кепско, що підприємцї не відобрали своїх гроший і не хотїли заплатити комісіонерам, котрі придбали їм ту операцию, обіцяних 100.000 зр. Комісіонери звернули ся до суду і підчас судового доходженя заявили, що обіцяна сума мала бути хабаром, призначеним для одного з висших урядників міністерства торговлї, котрий приказав передати єї одній дуже близькій ему дамі. Та дама з обуренем відперла заяву комісіонерів, але два з них заявили, що они можуть навіть поіменно назвати урядника, з котрим вели переговори. Однак предсїдатель суду не позволив їм назвати урядника по имени і старав ся перервати скандальну розправу, та се ему не вдало ся, бо міністерство судівництва під пресиєю публичної опінїї зарядило в тій справі остре слїдство.

— Зменшене уживаня — табаки поступило в останних часах так сильно наперед, що коли кілька років тому назад зуживано єї 26.000 метричних сотнарів річно, тепер виходить єї в роцї ледве 20.000 м. сотн. Хоч 20.000 м. сотнарів представляє все ще поважну скількість, то в порівнаню зі скількостию 60.000 — 80.000 метр. сотнарів, які консумовано в одній Австриї 25—30 лїт тому назад, є се скількість антична. Любителї табаки по просту вимирають. Нинї они рекрутують ся головно лише з кругів галицких селян, з монастирів, особливо францисканьских і капуциньских, а вкінци з кляси кравців, що при своїм занятю не можуть курити циґарів нї папіросів. Все проче тепер лише курить, і то курить так много, що „спортів“, на приклад спродано в 1896 р. 100 мілїонів штук більше, а „драм“ аж о 150 мілїонів штук більше нїж в попередних роках.

— Клюб мовчаливих. В однім американьскім містї повстав клюб мовчаливих. Члени клюбу сходять ся що тиждня на спільні забави, підчас яких нікому не вільно озвати ся нї одним словом під карою виключеня. Длятого підчас забави цвите — пантоміна. Належать до клюбу виключно мужчини, хоч статут і женщинам не зборонює вступу. Та доси не зголосилась туди нї одна кандидатка...

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

Хочеш жити в сьвітї, то не подавай ся, не трать духа, не стогни і не нарікай на людий і свою нещасливу долю, але виробляй в собі відвагу сьмілість і енерґію та витревалість!

— Котрі люди дають собі найскорше раду в сьвітї? Подивіть ся де хочете: чи на селї межи господарями, чи в містї межи купцями, ремісниками, промисловцями і т. д., а всюди побачите, що чим хто сьмілївийший, чим відважнїйший, чим більше у него енерґії і витревалости, тим лекше, тим скорше доробляє ся він не лиш кусника хлїба, але й маєтку. Звідки беруть ся богачі? То неправда, що всї они жиють лиш людскою кривдою та що в нечестний спосіб приходять до гроша, або що длятого богачі, що дістали маєтки по своїх родителях. Буває богато таких, котрі майже з нїчого та й зовсїм честним способом приходять до маєтків. Неодин з тих, що став богачем, або бодай добив ся якогось кусника хлїба, розповів би вам, як то гірко мусїв зразу бідувати. Люди кажуть: доробив ся, бо мав щастє! Ба, в тім то й річ, щоби мати щастє. Але щастє само не возьмеся чоловіка; він мусить сам его шукати, сам его ловити, а на то треба ему всїляких способів. Передовсїм треба ему такої натури, такої вдачі, щоби він міг щастє зловити, а то вже дар божий, ласка божа длятого, хто єї має. Але Господь Бог не всїх обдїлив однаково; за то дав їм розум і волю і длятого тї, що не мають вже з природи у великій мірі того дару, тої вдачі, мусять єї в собі виробляти. Перша річ в тім, щоби не подавати ся бідї, не стогнати, не нарікати, не завидувати другим, але сьміло заглянути бідї в очи і боротп ся з нею. Самим стогнанем та нарікaнем чоловік не вдїє нїчого. Чоловіка, котрий лиш вічно стогне і нарікає, не тїшить нїчо, его відходить охота від всего і длятого щастє від него утїкає. Чим більше він стогне і нарікає, тим дальше втїкає щастє. Друга річ в тім, щоби мати сьмілість і відвагу. Несьміливому чоловікови, чоловікови без відваги всюди зле на сьвітї; він не може дати собі ради, бо не може нїгде знайти приступу, не може випукати собі нї роботи і зарібку, нї якогось становища. Несьміливого уважають часто за непорадного; его легко перебігають другі і відбирають ему то, що він би міг осягнути. Третя річ то енерґія. Єсть то внутрішна сила в чоловіцї, котра піддержує его, додає ему охоти,

---

Чи Таменунд став хлопцем? Чи то менї снило ся, що тільки разів снїг падав, або чи то менї снило ся, що мій нарід розвіяв ся, як листє від вітру? Таменундови рука увяла, як галузь на завмираючім дубі — а прецї стоїть Ункас перед ним, так як колись разом ішли на війну против блїдолицих! Ункас, пард свого племени, наймудрійший саґамор Моґіканів. Скажіть менї, Делявари, чи Таменунд спав через сто зим?

Всї слухали его аж дух в собі заперли, наконець відозвав ся Ункас:

Чотири борцї его роду жили і померли від того часу, коли Таменунд вів свій нарід на війну. Кров „черепахи“ була в многих начальниках, але всї лягли в землю, з котрої вийшли, остались лиш Чінґачґук і его син!

— Так — пригадую собі! Наші борцї говорили нераз, що десь в горах Єнґізів суть два борцї того благородного роду. Длячого-ж їх місця при огнях нарад були порожні?

Ункас підняв голову і пояснив полїтику своєї родини.

— Колись спали ми там, де могли чути, як відзивало ся солоне озеро, коли лютило ся. Тоrди були ми володїтелями і саґаморами в краю. Але коли над кождим потоком стали показувати ся блїдолиці, пішли ми за дикими зьвірятами назад до ріки нашого народу і Делявари щезли. Остало ся лиш мало борців, щоби пити з ріки, котру они любили. Тогди сказали мої батьки: „Тут будемо полювати“. Вода ріки біжить до солоного озера. Коли підемо за заходом сонця, то знайдемо ріки, котрі пливуть до великих озер з солодкою водою, там би Моґікани померли, як морска риба в чистій керничній водї. Коли великий Манїтто дасть знак і скаже: Ходїть!, то підемо за рікою до озера і відберемо назад, що наше. Отсе така була, Делявари, гадка дїтий „великої черепахи“. Наші очи глядять за сходячим а не за заходячим сонцем. Ми знаємо, звідки оно виходить і де западає. Я скінчив.

Ленапи слухали з забобонною почестию образової бесїди, в якій молодий саґамор висказував їм свої гадки, а він пустив ся поміж них до свого приятеля Соколиного Ока, і розтяв ужевки, котрими він був звязаний, і завів его перед Таменунда.

— Отче, — сказав Ункас — глянь на сего блїдолицого. Він праведний і приятель Делявари.

— Яке-ж імя здобули ему его дїла?

— Ми Делявари називаємо его „Соколиним Оком“, бо его око нїколи не помилить ся. Мінґи знають его лїпше через смерть, яку він робить їх борцям, у них називає ся він „довгою рушницею“.

— Той блїдолиций не повинен бути твоїм приятелем — відповів Таменунд — бо він убивав моїх молодців.

— Коли Делявари радї Ункасови, то Соколине Око єсть межи приятелями.

— Коли якийсь Мінґо так мене оклеветав — відозвав ся тут полїщук — то показав лиш, що він фальшивий. Що я убивав Макваів, того нїколи не буду випирати ся, але на Делявара не підніс я нїколи руки, бо така вже моя вдача, щоби їм і всему, що належить до їх народу, бути приятелем.

— А що-ж Гурон на то? — спитав Таменунд. — Хиба-ж ему уха заступило?

Маґва, котрого чувства підчас тої сцени можна лїпше собі подумати, як описати, виступив сьміло наперед і сказав:

— Справедливий Таменунд не задержить того, що Гурон ему лиш позичив.

— Скажи сам, мій сину — відозвав ся мудрий дїдусь до Ункаса — і рішай. Чи отсей чоловік має над тобою право побідителя?

— Зовсїм нїякого. Пард може дістати ся в лапку, але він уміє видобути ся з неї.

— А „довга рушниця“?

— Висьмійте Мінґів! Іди-ко, Гуроне, та спитай наших жінок, як виглядає медвідь!

— А той чужинець і біла дївчина, котрі прийшли разом до мого табору?

— Їм свобідна дорога.

— А жінка, котру Гурон передав моїм борцям?

Ункас не відповідав нїчого.

— Она моя! — крикнув Маґва урадуваний. — Ти знаєш, Моґікане, що она моя!

сьмілости і відваги та заставляє до роботи та скорого ділання. Людий без енерґії називаємо плохими, а звістно, що з плохих людий не бувають ні добрі господарі, ні добрі купці, ремісники і т. д. Такі люди кажуть звичайно: все бери, лиш мене лишай. Наконець витревалість доводить все до кінця. Хто не має витревалости, той не доробить ся до нічого, не дійде до нічого, бо що одно зачне, то покине єго і возьмесь другого; все буде зачинати, все пробобати і не лишить ся при нічім, аж остаточно літа збіжать і він остане ся таким як був, як не доробив ся до нічого так вже й не доробить ся. Для того запамятайте собі, що лиш люди, котрі не подають ся, не тратять духа, що лиш люди сьміливі і вадважні, люди енерґічні і витревалі дають собі найскорше раду в сьвіті. Отже старайте ся бути такими.

— Тепер пора губити польні миши! Спосіб на то. Чей не потреба пригадувати того, яку шкоду робили миши на полях в послідних роках. То знає кождий господар, і длятого нехай тепер кождий, а найліпше всї разом боронять ся від тої язви, коли найдогіднійша пора до того. Навіть закон о губленю миший польних наказує то, а хто би не хотів, того можна примусити до того. Та здає ся, що нема господаря, котрий би не хотів позбути ся миший з свого пола. А на то спосіб такий: На миши придумано такий заразник, від котрого они дістають якусь хоробу, звану мишачим тифом, і гинуть від неї великими масами, бо здорова миш заражує ся від тої що з'їла заразник і так само гине. Отже той заразник на миши виробляє у Львові професор ветеринарії др. Шпільман і продає єго по 25 кр. за фляшинку, в котрій єсть 40 ґрамів того заразника. Одна фляшинка стане, щоби затроїти миши на однім морзі поля. А то робить ся так: Переварює ся літру води в чистім горшку, і додає ся одну ложечку соли, а коли вистигне так, що буде літна, виливає ся до неї заразник з фляшинки і розколочує ся добре. Тогди треба взяти хліба найліпше білого, в прочім якого небудь, лиш щоби не був квасний, котрий перед тим покраяло ся на граночки (гранчасті кусники) лїскового оріха і трохи їх присушило ся, і вкинути до тої мішанини. Скоро граночки добре намокнуть, виймає ся їх, а вкидає ся другу порцию, відтак третю, доки аж не вимочить ся всю воду з заразником. Тим способом можна намочити около 1000 граночок. З тим хлїбом іде ся відтак на поле і в кожду нору вкидає ся по одній граночцї, а в більші і по кілька. По 4 до 8 днях зачинають миши хорувати і гинуть. При тім треба ще й то памятати, що заразник треба зараз уживати, скоро єго дістане ся, бо инакше він псує ся і стає нешкідливим. Розуміє ся, що робота одного господаря в громаді не придала би ся до нічого, бо хоч би він і вигубив на своїм поли всї миши, то від сусїда зайшлиби другі. Отже найлїпше, щоби всї господарі в селї нищили миши разом і того вимагає навіть закон. Отже не треба чекати, аж прийде примус, а брати ся зараз до роботи, скоро начальник громади завізве до того.

— Подїл города і стежки в нїм. Хто закладає собі новий город, або хоче старий розумно впорядкувати, повинен собі єго розумно подїлити. Отже насамперед треба єго подїлити на зміну плодів. Для всїх сторін найлїпша і найдогіднїйша чотиролїтна зміна плодів і длятого треба город роздїлити на чотири части. Головні стежки треба витичити, а відтак і зробити вздовж і в поперек. На перехрестю тих стежок, отже по середині города, треба викопати керницю, коли де можна, або бодай зробити долївку на воду. Буде з того при підливаню та вигода, що не треба буде далеко бігати по воду. Друга важна річ, щоби десь в кутику визначити місце на гній і на роблене компосту, а відтак ще місце на склад всїляких знарядів, так, щоби они не нищили ся і щоби не треба заєдно за ними бігати та відшукувати по всїх кутах. Коли хто має більший город, то може без взгляду на плодозмін визначити місце на шпараґи — городовина, котра близько міст добре виплачує ся. Стежки в городї повинні бути так широкі, щоби можна ними вигідно розвозити гній тачками і заїхати малим візком. Дальше треба стежки так закладати, щоби були пукаті, значить ся, серединою висші, а боками, щоби спадали до грядок, а то длятого, щоби вода з них по дощи могла легко спливати на боки. Тогди і стежки будуть сухі, і грядки з боків будуть більше підмакати і довше держати вогкість. Коли би город був дуже спадистий, н. пр. де на зубічи якого горба, то треба на нїм поробити тераси, значить ся поробити нїби широкі сходи, і на тих терасах закладати грядки. Дуже спадистий город не приносить майже нїякого хісна, бо вода по дощи не лиш вимулює що найлїпшу землю, але й забирає насїнє та нищить всю городовину.

Телеґрами.

Париж 16 марта. На інтерпеляцию Ґоблета заявив Ганото, що держави згодили ся щодо Крети на слїдуючі точки: Автономія Крети під верховною властию Султана; відкликанє грецкого і турецкого войска, з виїмкою місцевостий окупованих державами, де войско турецке позістане сконцентроване; кожда держава вишле 500 до 600 людий на Крету для скріпленя своїх віддїлів; коли Грециа не відкличе свого войска, настане примус, остров буде блькований, а коли буде потреба, то і деякі точки Греції. Франция не може стояти з боку, бо то було би для неї некористне і рішено би справу і без Франциї а певно против Франциї.

Канеа 16 марта. Заграничні кораблї военні збомбардували Кісамо; форт позістав ненарушений. Турецке войско держать в облозї.

Париж 16 марта. Президент мінїстрів заявив, що було би нерозумно відступити Крету Греції, бо то довело би до загальної війни.

Льондон 16 марта. В урядових кругах говорять, що строга блькада Крети наступить мабуть вже нинї.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	5.55	2·06	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·08	2·19	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в недїлї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	8·55	6·55	9·30	—
Підволочиск	2.40	10·05	—	8·07	5·20	—	—
Підвол. з Підз.	2.25	9·50	—	7·46	4·55	—	—
Черновець	9·5	—	—	2·01	7·28	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	6·13	—	—	—
Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
Мушини на Тарнів	5·10[1]	—	—	8·55[2]	6·57	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·51[3]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·00	1·51[4]	10·10
Брухович [5])	—	—	—	—	—	8·03	—
Брухович [6])	—	—	—	—	—	8·25	—
Янова	—	—	—	7·50[7]	—	5·28[8]	8·54[8]
Янова [9])	—	—	—	—	1.10	7·48	—

[1]) Від 25 червня до 15 вересня. [2]) Від 1 червня до 30 вересня. [3]) Від 10 липня до 31 серпня. [4]) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. [5]) Від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня. [6]) Від 26 червня до 14 серпня. [7]) Цїлий рік. [8]) Від 16 червня до 31 серпня. [9]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

— Так — відповів Ункас тихо, як би лиш на силу.

— Іди ж Гуроне! — сказав Таменунд — і бери собі що твоє. Нехай великий Манїтто боронить від того, щоби Делявар допустив ся якоїсь несправедливости.

Кора крикнула з розпуки, коли Маґва тріумфуючи приступив до неї.

— Стій! — відозвав ся Гевард. — Хоче Маґва окупу? Всї скарби....

— Маґва не дитина.

Соколине Око, котрий вже лїпше знав осудити чувства дикого, давав ся єму сам яко єго смертельний ворог в заміну за Кору, щоби він на нїм заспокоїв свою месть.

Та дарма! „Хитрому лисови“ лиш очи засьвітили ся від наглої лютости, але за малу хвилю лиш мовчки і погірдливо покивав головою на знак, що не хоче.

— „Хитрий лис“ великий начальник — сказав він — і у него лиш одна думка. Ходи, дївче, підемо!

— Благородний чоловіче — відозвала ся Кора до полїшука. — Бог нехай тебе благословить за твою благородну волю! Іди.... жий.... і будь щасливий! — Розважай мого старенького тата.

Замовкла на хвилю, а відтак обернула ся до Геварда, котрий піддержував єї сестру, що вже омлївала, і відозвала ся крізь плач до него:

— Не потребую Вам поручати сего ангела, Денкене — Ви любите єї — Ви любите єї, а она добра, лагідна і чиста як ангел. Я могла би ще богато сказати — більше, як би то оправдала холодна розвага, але хочу щадити і себе і Вас.

Голос єї завмер, уста єї притулились Алїсиї до чола, відтак кинула ся і сказала до Маґви: Я готова.

— Гуроне! — відозвав ся тепер Ункас — справедливість Деляварів походить від Манїтта. Глянь на сонце. Оно стоїть тепер в горішнім галузю дерев, коли буде стояти понад оними деревами, будуть вже мужі іти за Вашим слїдом.

— Я чую голос ворони! — відповів Маґва глумливо. — Ідїть! — крикнув він до товпи, котра так неохотно віддала єму єго добичу. — А де спідницї Деляварів? Нехай пішлють свою зброю Гуронам; ви пси, крілики, злодії — я плюю на вас!

Ту лайку принято зі злощасним мовчанєм, а побідивший Маґва пішов зі своєю плїнницею назад до лїса, бо єго охороняли ненарушимі закони індияньскої гостинности.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.